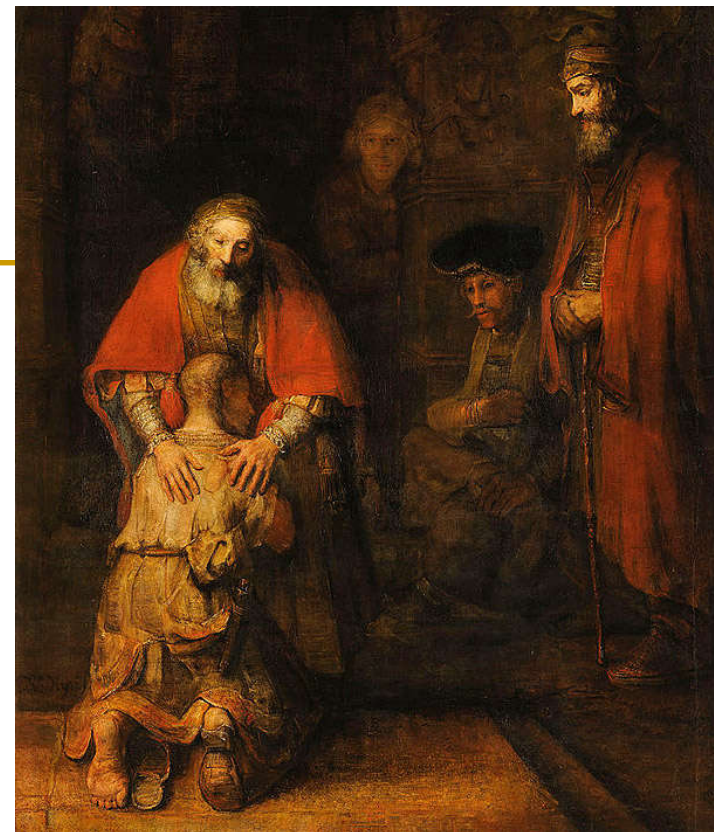

Biblijska teologija SZ
amdg.eu/tfmvi
petkom 12:30

Božje milosrđe u Starom zavjetu

Prve objave: Noa, Mojsije
(Post 6,6; 8,21; Izl 34,6s)

Milosrđe u molitvi: Jakov, Salomon, David, Jona
(Post 32,11; 1 Kr 3,6s; Ps 51,3; Jon 4,2)

Utjelovljeno milosrđe u NZ
(Lk 10, 33)

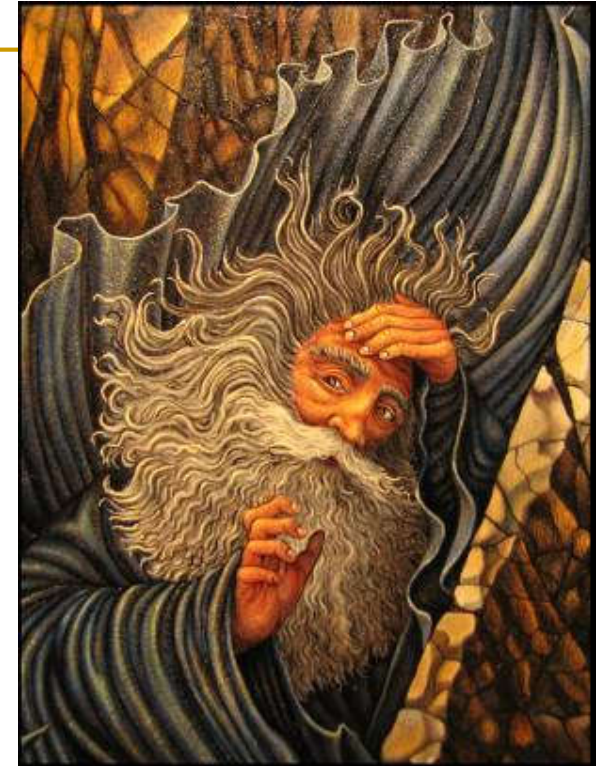
Božje srce (Post 6,6; 8,21)

- Bog se sažalio, ražalilo mu se (נחם *niham* Post 6,6s):
 - što je načinio čovjeka (6); životinje (7)
- U srce (לב *leb*) ga je pogodila bol (עצב 6,6)
 - kao porođajna bol (עצבון *'išabôn* 3,16)
- יהוה govori svome srcu (לב *leb* 8,21)
 - Intima Božja, unutarnja misao
 - Nakon prvih žrtava paljenica, Noinih (8,20)
- “Neću više prokleti zemlju zbog čovjeka”
- “Neću više udariti sve što živi” – sadržaj Saveza:
 - Ne više sasjeći, iskorijeniti (9,11), razoriti (9,15) svako tijelo

Objava Mojsiju (Izl 34)

- יהוה (Izl 34,6) sam izgovara, 2x
- = **milosrdan** (רחם *raḥam*),
milostiv (חנון *ḥanan*),
spor na srdžbu, bogat
privrženostću (חסד *ḥésed*
povezanost) i pouzdanošću (34,6)
 - ⇔ Bit ću tko god da ću biti (3,14)
 - “milostiv sam kome sam milostiv (רחם *raḥam*),
smilovat ću se kome ću se smilovati (חנון *ḥanan*)” (33,19)
- Čuva privrženost (חסד *ḥésed*) tisućama,
brine se za krivnju (34,7)
 - *Nosi* (= oprašta) krivnju, prijestup, grijeh (7)

Egzistencijalne molitve

- 1. Jakov traži spas Post 32,12:
 - od bratove ruke (32,12)
 - Samoprocjena u v11:
- nisam vrijedan tolike *dobrote*
- = (iskazi) privrženosti (חסד *ḥésed* mn.)
- 2. Salomon traži mudro srce (1 Kr 3,9a)
 - Početak molitve: 1 Kr 3,6s
 - Zahvala Bogu za oca Davida:
 - Veoma naklon, čuvao veliku milost
- “velika privrženost”
(2x חסד גדול *ḥésed gadol* 3,6)
 - Božanski kriterij u v12?
- “učinit ću po tvojim riječima” (1 Kr 3,12)

Davidovo kajanje u Ps 51

- Početak molitve u 51,3:
- **Smiluj** mi se (חַנּוּן *ḥanan* v3)
 - Zaziv **Milostivom** (חַנּוּן *ḥanan* Izl 34,6)
 - Mjera smilovanja u v3:
- “**milosrđe**” (v3a) = “vječna je ljubav njegova” (Ps 118; 136)
- חֶסֶד *ḥésed* “privrženost, povezanost” (3a usp. Izl 34,6)
 - “veliko **smilovanje**” (3b)
- רַחֲמִים *raḥamim* “suosjećajna majčinska utroba” (3b usp. Izl 34,6)

Jonin bijeg

- ❑ Prorok poznaje *Zakon*, još u u svojoj zemlji (Jon 4,2):
- *Milosrdan, milostiv, spor na srdžbu, bogat dobrotom* (usp. Izl 34,6)
 - ❑ “Zato sam pobjegao”
 - ❑ Jona dodaje (Jon 4,2):
- **KS: nad nesrećom se brzo sažališ** (נחם *niham* usp. Post 6,6s)
 - ❑ dubinska promjena u središtu osobe, pogodnost
- *sažaljenje nad zlom* (רעה u Jon 3,10)
 - ❑ Kod Ninive (רעה *ra ‘â* 3,10)

Bližnji

- Samaritanac u Lk 10,33s:
- vidi, **sažali se** (33);
dođe do (33), pristupa (34)
 - Krist nad udovicom iz Naina (7,13),
milosrdni otac pred rasipnim sinom (15,10),
premilosrdno srce Božje (1,78)
 - Božje milosrđe → ljudsko milosrđe
- Učiteljev odgovor pismoznancu (Lk 10,26.36):
 - Što piše u Zakonu? Kako čitaš? (26)
 - Što ti se čini, tko je bližnji? (36)

